

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula IV. Ab inesse ad praedicari, valet consequentia

urn:nbn:de:bsz:31-102400

tur concretum, si ipsi respondeat aliquod concretum impositum ad significandum ipsum, ut tali vel tali modo inest.

REGULA IV.

Ab inesse ad predicari, valet consequentia.

I. Potest etiam ita dici: *Ab inesse ad esse valet consequentia, quia quando aliquid de aliquo predicatur, tunc unum dicitur esse alterum: quemadmodum animal non predicatur de homine, nisi dicendô: Homo est animal.*

II. Proponere autem Regulam hęc volui propter magnam convenientiã, quam habet cum præcedenti: quod inde patet, quia præcedentis nullus est sensus alius, quàm hic: *Ab inesse abstracti ad prædicationem concreti de eo, cui abstractum inest, valet consequentia.* Unde omnia ferè, quæ circa illã Regulam notata fuerunt, in hęc quoq; observanda sunt. Sunt tamen non planè eadem, hęc ipsò, quod præcedens loquitur de inesse abstracti & prædicatione concreti; hæc autem de inesse alicujus, non determinandô, abstractum sit, an concretum, & de prædicatione ejus, quod inest, non determinandô, in concreto prædicetur, an in abstracto; quamvis sæpè si abstractum dicatur inesse, in prædicato sumendum sit concretum.

III.

III.
la, quæ
hic or
quod
aut ta
de eò p
tò, tan
IV.
argun
tò alicu
ciproc
propt
quid
poste
plicat
mal in
quam
cum i
V.
en si
quen
dicar
gene
eoin
cuj i
inest
susce
tribu
fion

III. Hanc ipsam ob causam exceptio illa, quam *Reg. preced. §. III.* proposuimus, hic omittenda est: potest enim omne id, quod inest, tanquam species individuo, aut tanquam genus speciei vel individuo, de eò prædicari, cui inest, si non in concreto, tamè in abstractò, sicut ex *§. cit.* constat.

IV. Vocat autem Aristoteles ab inesse argumentari ad prædicari *II. Top. cap. I. τὸ ἀλλήσεθεν τὴν ἀπὸ τινὸς εἰκείων ἐνομασίαν, reciprocare ab aliquo propriam appellationem*, propterea, quòd hic id, quod, quando aliquid alicui inesse dicimus, est subjectum, postea fit prædicatum, quemadmodum explicat Alexander: ut patet, cum dico: *Animal inest homini. E. homo est animal*; quamquam conversio ista non planè eadem est cum illà, de quà Aristoteles *I. post. c. II.*

V. Docet autem Aristoteles, *ἀλλήσεθεν* sive conversionem hanc, h. e. consequentiam hanc ab inesse ad esse sive prædicari, esse necessariam & perpetuam in genere, definitione & propriò. Si cui enim inest animal, illud est animal; & si cui inest rationale, illud est homo: & si cui inest esse susceptivum Grammaticæ, erit susceptivum Grammaticæ. In accidentibus autem, ait, non esse hanc conversionem sive consequentiam necessariam. quem

quemadmodum non statim, si Æthiopi inest albedo, est albus; aut si aquæ calor inest, est calida; sicut constat ex explicatione *Reg. preced.* Huc ergo referenda sunt omnia, quæ circa præcedentem *Regul. d. S. III.* attulimus.

VI. Verùm superest adhuc aliqua difficultas, quæ ex hæcenus dictis dilui nequit. Nam esse spirituale, sive incorporeum inest homini: esse enim animæ rationalis, est, esse spirituale & incorporeum; Esse autem animæ rationalis, inesse homini, quis negarit? Interim homo non est spiritualis, & incorporeus. Potest hæc objectio ita formari:

Quod inest illi, quod alteri inest, id ipsum etiam illi alteri inest.

Sed simplicitas & spiritualitas inest anima, quæ inest homini.

E. & ipsa simplicitas & spiritualitas inest homini.

Homo autem non potest dici simplex aut spiritualis, quod directè adversatur *Reg. preced.*

VII. Dicendum, posse aliquid alicui inesse dupliciter I. *immediatè*, quod scilicet ita inest, ut non inest prius alteri, de quò affirmetur; & quod sic inest, semper prædicatur de eò, cui sic inest, observatis iis, quæ

quæ hætenus in hisce duabus Regulis notavimus. II. *Mediatè*, & quæ sic insunt, eorum nonnulla prædicantur non tantùm de iis, quibus *immediatè*, sed & de iis, quibus *mediatè* insunt, ut intellectio vel intelligere *immediatè* inest animæ, & mediantè animâ homini, diciturque non anima solùm intelligere, sed & homo; Quædam autem denominant tantùm ea, quibus *immediatè* insunt, quoniam nimirùm repugnat ea de hisce prædicari: quemadmodum esse accidens, inest calori *immediatè*, & quia calor inest igni, idèd etiam accidens, vel esse accidens, inest igni; calor tamen solus est & dicitur accidens, non autem ignis, quod id naturæ ignis repugnet. Ita docet Occham *l. dist. IX. quest. II.* & Gabriel *ibid. art. III.*

IX. Hinc patet responsio ad objectionem §. VI. propositam. Veræ enim semper sunt Regulæ de iis, quæ insunt, respectu eorum, quibus *immediatè* insunt, observatis propositis requisitis. Sed non semper veræ sunt, observatis etiam omnibus aliis requisitis, respectu eorum, quibus *mediatè* insunt. Potest enim inter ea, quæ insunt, & ea, quibus insunt *mediatè*, aliqua intervenire repugnantia, ut prædicatio impediatur. Spiritualis enim & simplicitas;

titas, vel esse incorporeum, immediatè insunt anima, & propterea de eâ prædicatur: dicitur enim anima simplex, spiritalis, incorporea; quod autem de homine ea non prædicantur, causa est, quod ipsi tantum mediatè insunt, & ita quidem, ut hominè esse spiritualem, incorporeum, &c. involvat contradictionem.

IX. Diximus autem §. II. si abstractum insit alicui, sæpè in prædicato sumendum esse concretum. Id quis sibi explicari postulet, ut sciat, quando inexistente abstracto ipsum abstractum, quando concretum prædicari possit aut debeat. Verùm id ex parte conflat ex §. II. Reg. præced. ex profelsò autem tradetur infra in Diss. de Propositionibus.

REGULA V.

De quò prædicatur concretum, ei inest abstractum.

I. Vulgò ita: Dicitur de aliquo requiri inesse. Sive: A prædicari ad inesse, valet consequentia. Quamvis hoc posterius sit aliquo modo universalius, cum ad prædicationem abstracti de abstracto se etiam extendat. Sed non videntur esse universaliter vera. Nam interdum, ut aliquid de aliquo prædicetur, necesse est, ut abstractum ipsi insit: quemadmodum nihil album vel calidum dicitur, nisi cui albedo vel calor insit. Sæpè ta-

meo